

TAHUD ve EGPRN etkinlikleri

Prof. Dr. Mehmet UNGAN¹, Doç. Dr. Pınar TOPSEVER²

Avrupa Aile Hekimliği Araştırma Ağı (The European General Practice Research Network – EGPRN) Avrupa'da birinci basamakta araştırma yapan aile hekimlerinin bağımsız bir organizasyonudur. 40. yılını bu sene Edirne'de kutlayan EGPRN, İstanbul'daki WONCA Avrupa 2015 Kongresi'nde 20. yılını kutlayan WONCA Avrupa'nın da kurucusu olan üç kurumdan biridir. EGPRN, WONCA Avrupa'nın Araştırma Network'ü olarak da konumlanmaktadır. Avrupa kurumu olan EGPRN'in, Avrupa ülkelerinde birinci basamakta araştırmaya dahil olan her birey ve kuruma küçük bir aidat ödentisi karşılığında üyelik kapısı açıktır.

EGPRN ülke konseyi, aidat ödeme durumlarına göre sayısı değişmekle birlikte yaklaşık 33 temsilciden oluşmaktadır. Eğer bir ülkeden bir üye var ise o temsilci olabilirken birden fazla üye var ise, usulen, ülkelerdeki üyelerin kendi aralarında seçimi ile gönderdikleri kişi ülke temsilcisi olmakta, o ülkenin kurumsal üyesi olan bir ya da daha fazla araştırmaya gönül vermiş birinci basamak dernek var ise onların temsilcilerinin de danışma kurulunda yer almaları nedeni ile konseye katılıp aktif katkı yapmaları, fikir vermeleri, yönlendirmeleri, araştırma projeleri getirmeleri, kurul ve komitelerde çalışmalarını mümkün olmaktadır. . Konseyde oylama gerektiğinde ise bir ülkeden bir kişi, yani o ülkenin temsilcisi oy

1. EGPRN Başkanı ve ülke temsilcisi

2. EGPRN TAHUD temsilcisi

kullanabilmektedir. EGPRN'in konsey delegelerinin oyları ile seçilen yedi kişilik yönetim kurulu vardır ve üç yıl süreyle görev yapmaktadır.

EGPRN'in halen 275 bireysel, 35 kurumsal üyesi vardır. EGPRN ofisi ve sekreteryası Maastricht Üniversitesi Aile Hekimliği Bölümü'nde yer almakta, 2015-2018 dönemi EGPRN Başkanlığı ise ülkemizde Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana-bilim Dalındadır.

1971 yılı Ekim ayında, birinci basamakta çalışan bir kaç akademisyen ve birkaç araştırmacı aile hekimi Hollanda-Leusden'de aile hekimliğinde araştırmayı uluslararası işbirliği ile yürütmek, geliştirmek için toplanmışlar. EGPRW (önceki adı Network yerine Workshop içermekteydi) aile hekimliğinde araştırmaya gönül vermiş ilgili kişilerce kurulmuştur. Bazen araştırmaya ilgi duyan bir aile hekiminin bazen o ülkenin bir aile hekimliği derneğinin bazen de akademik kolejinin ev sahipliğinde imkanları dahilinde toplantılar düzenlenmeye başlandı. Yaklaşık her 6 ayda bir eksiksiz farklı farklı ülkelerde toplantı yapılmıştır. 81 düzenli toplantı 1974 Kasım ayından bu yana kesintisiz düzenlenmiştir. Yılda 2 kez olan bu toplantılar yaklaşık 120-200 arası katılımcı ile gerçekleşmektedir. İlk 10 yılda bireysel araştırmaların getirildiği ve bu araştırmalarda kullanılan araştırma yöntemlerinin sistematik yapıcı eleştirilmesi ile daha doğruya erişmesi sağlanmaya çalışılmış, bunu yaparken de işbirlikleri doğmaya başlamıştır. Aile hekimliğinde önemli olan usta çırak benzeri bir ilişki biyolojik yaş fark etmeksizin araştırmaya yeni başlayan her aile hekiminin hoş karşılayacağı, onu utandırmayacak ama tam tersi cesaretlendirecek şekilde yapılmıştır ve halen de yeni katılanlar için diğer toplantılara göre bu oldukça fark edilir düzeyde olumlu izlenim vermektedir ve hoş bir gelenek devam etmektedir. Daha sonraki senelerde gelişmiş istatistiksel yöntemler, kantitatif ve kalitatif araştırma teknikleri ve eğitimleri de yer almıştır. EGPRN Home Visits, Burn-out, Eurostacle gibi birçok çok merkezli Avrupa projesinde yer almış ve çalışmalar yapmıştır.

1995 yılında European Society of General Practice/Family Medicine (ESGP/FM) adlı organizasyonun WONCA Avrupa Bölgesi'ne dönüşmesi sırasında, o zamanki EGPRW temel taşlardan biri olmuştur.

Sizlerle EGPRN'i tanıştırma mutluluğunu paylaşmak amacıyla ben Mehmet Urgan, yeri gelmişken kısa bir anımı anlatmak isterim: "Türkiye'de Aile Hekimliğinde akademik gelişmede önemli anlardan biri de, Prof. Cristos Lionis ile temas kuran o zamanki TAHUD Başkanı Dr. Zerrin Başer'in bana EGPRW toplantısına kendi olanaklarım ile gidip gidemeyeceğimi sorması ve ardından biraz tereddüt ile de olsa Girit'e giderek konferansın yerini keşfetmeye çalışırken bir toplantı salonunda konuşan 3-5 kişi arasından sıyrılı olarak yaklaşan, ufak tefek bir adamın kendini tanıtp hoş geldin Türk dediği 1998 yılının Ekim ayıdır. Orada dostluğumuzun gelişmeye başlamasının ardından Prof. Lionis'in sık sık ülkemize gelerek camiamızın akademik gelişimine katkıda bulunmuş olduğunu da bu vesileyle hatırlamamız doğru olacaktır. O toplantı dahil kesintisiz tam 34 EGPRN toplantısına gönüllü olarak katıldığımı ve zevk aldığımı anlatabilmek için belirtmek isterim

ki tek biri için dahi maddi destek almadan katıldım. Ardından arkadaşlarımızın katılımı için oldukça aktif rol oynamaya çalıştım ve sanırım bunu bir EGPRN toplantısını Ankara'ya alarak beş yıl sonrasında başardım.”

EGPRN tarihinde en önemle vurgulanan toplantılardan biri, Ankara Dedeman Otel'de 2003 Mayıs ayında düzenlenmiştir. Aslında sadece Avrupa açısından değil bizim için de tarihi bir kongredir. Çünkü ülkemizde Aile Hekimliği disiplininin araştırmalarının Avrupa'daki alanımız uzmanları ile birlikte sunulduğu ilk “Avrupa Araştırma Kongresi”dir. Tarihidir çünkü bu gün büyük bir haz ile ışıklarını izlediğim birçok hocamız Avrupa'da Aile Hekimliği araştırması ve EGRPW ile ilk kez karşılaşmış ve sonradan da bir çoğu katılmaya devam etmişler, bir çok araştırma sunmuşlar, geri bildirim almışlar ve basılı yayına çevirmişlerdir. Avrupa zaten tarihi olduğunu vurgulamaktadır çünkü EGPRW ülke konseyi bu yıllanmış kurumun adını ‘EGPRW’ (Workshop) den ‘EGPRN’e (Network) Ankara'da çevirmiştir. Ve geri bildirimlerden anlaşıldığı kadarı ile en önemlisi o toplantıyla beraber Avrupalı araştırmacılar ülkemizi, bizleri tanımış, Türkiye aile hekimliğinde araştırma açısından ve aktif katılım açısından EGPRN içerisinde ve ardından WONCA kapsamında çok yükselmiştir. Bundan bir sonraki toplantı Verona'da yapıldığında Türkiye'den katılımcı sayısı göz kamaştırmıştır. Ankara'dan (2003) sonra, Antalya (2008), Kuşadası (2013) ve en son olarak da 40.yılıni eski başkanların da katılımı ile coşkulu kutlandığı ve başkanlığı devir aldığımız Edirne'de (2015) olmak üzere 4 kez toplantı düzenleyerek katıldığı yıldan bu yana en çok toplantı düzenleyen ülke olarak da Türkiye dikkat çekmektedir. 2012 yılında TAHUD EGPRN 'e kurumsal üye olmuş ve uzun yıllardır uluslararası ortamlarda ülkemizi başarı ile temsil etmiş olan, ülkemizde yapılan kongrelerde önemli katkıları olan arkadaşımız Doç. Dr Pinar Topsever halen TAHUD' u danışma kurulunda ayrıca sırası ile sekreterliğini, başkanlığını yaptığı EGRPN Araştırma Koordinasyon Komitesi'nde başarıyla temsil etmektedir.

EGPRN tipik arkadaşlık havasını kaybetmeden kalitesini arttırmaya devam etmiş ve dünyadaki diğer araştırma ağları ile de ilişkiye geçerek ufkunu genişletmeye çalışmaktadır. EGPRN herkese açık bir web sitesine sahiptir ve bu yolla ilgi duyan herkese bilgi edinme açıklığını sunmaktadır. Geçmiş kongre bildiri özetleri, önemli konuşmaların özetleri, ülkelerden önemli durumlarda gönderilen raporlar, Avrupa dergilerinde basılan pozisyon bildirileri, kaynak bir döküman olan Avrupa Araştırma Ajandası, gelecek kongreler ve temaları bu sayfada gözlenebilir. EGPRN üyelerine araştırmalarında ihtiyaç duyduklarında danışmanlık da vermekte, benzer çalışma ve düşünceler içinde olanlar ile iletişim kurmalarını sağlamakta, araştırma üzerine tartışma imkanı vermekte, metodoloji çalışmaları yapmakta ve seçilen özetlerin European Journal of General Practice'te (EJGP) yayınlanma imkanı sunmaktadır (sci-expanded). Web sitesi üzerinden (www.egprn.org) online kayıt ve ödeme ile üyelik olanağı verirken diğer yandan bireysel ve kurumsal üyelerine EJGP dergisine “ücretsiz on-line ulaşım” hakkını tanımaktadır.

Her Mayıs ve her Ekim ayında EGPRN toplantıları Avrupa'da bir ülkede yapılmakta-

dır; ileriki kongreler web sitesinden takip edilebilir. Ödemeler doğrudan merkeze web sitesi aracılığı ile yapılmaktadır. Genelde toplantı bilimsel programı toplantı öncesi çalışma gurupları (workshop) ve ülke konseyi toplantıları için üç gün, ana toplantı için ise iki gün olmaktadır. Kongre sunumları öncesi gün genelde 4 adet workshop ve bazen özel çalışma gurupları olmakta ve bunlara isteyenler katılmaktalar. Bunlar bazen kalitatif çalışma yöntemleri, bazen mevcut bir yöntemin geliştirilmesi bazen de zaten devam eden bir araştırma projesi değerlendirilme ya da iyileştirilmesi ile ilgili olabilmekte ve önce gelen kayıt olur prensibi ile ilgi duyan herkese küçük bir ek ücret karşılığı bu sınırlı sayılı katılımı (20) olan çalışma gurupları açık olmaktadır. Bu katılımın serbest olduğu ilk gün akşamüstü genelde Belediye başkanı, Vali gibi şehrin ileri gelenlerinden birinin ya da eğer bir üniversite ise Rektörünün ev sahipliğinde yine toplumun görebileceği, aile hekimliğinin desteklenmesi amacı ile görünebilirliğinin en fazla olabileceği, şehir Belediye binası, Konser salonu, tarihsel ve sosyal önemi olan bir yerde o akşam orada olabilenler için giyim normal olduğu açılış kokteyli bir ya da en fazla iki kısa “ hoş geldin” konuşması ile karşılanılmaktadır.

Toplantılar önceden ev sahibi ülke tarafından önerilen ve yönetim kurulu tarafından incelenerek kabul edilmesi halinde konsey tarafından onaylanarak belirlenmiş bir “tema” ile hazırlanmakta ve o konuda iki uluslararası araştırmacı tespit edilip iki ayrı sabah davetli konuşmacı olarak yaptığı yapılan araştırmaları işaret ederek tema hakkında uzmanlıklarını sergilemeleri ilgi ile beklenmektedir. Ardından, “Tema uyumlu araştırma sözel” sunumları, “Tema ile ilgili olmayan araştırma” sunumları, bir araştırma fikrini paylaşmak ya da yapılan araştırmaya bir ortak aramak ya da mevcut araştırma esnasında karşılaşılan bir sorunu aşabilmek için yardım arayışı ile hazırlanan “bir slide/beş dakika” sunumları ve zevkli yapıcı tartışmaları, posterine atanan bir başka araştırmacının kendi yerine sunduğu posterinin başında olan araştırmacının, salonun dörtte birinin seyirci olarak poster panosu önünde sorduğu sorulara cevapları ve katkılar ile heyecan ve zevk ile geçen “Kılavuzlu Poster Oturumları” katılanların iki tam günü zamanın geçtiğini anlamadan bir solukta tamamlamaları, anlatılması zor, gerçekten yaşanması gereken bir ortam. Titizlikle seçilen jüri üyelerinin puanlaması ile en yüksek puan alana verilen poster ödülü töreni ise zevk ile beklenen bir başka an. Normal kongre sunumları iki tam gün devam ederken birinci gün sonunda etraftaki aile hekimliği (ASM benzeri) pratiği yapılan yerlere kongre katılımcılarının eşit sayıda bölünerek götürülmeleri ve orada hem ortam görme hem de bilgi alma esnasında yapılan ikramlar ile güzel bir akşamüstü geçirilmesi, içinde bulunulan ülkeyi tanıma ve sosyal temasın başlaması için oldukça iyi bir fırsat olmaktadır.

Toplantının bitiminin akşamı ise katılımın isteğe bağlı olduğu bir yemek ve dans gecesi düzenlenmektedir. Tüm katılımcılar müziğin ve dansın evrenselliği ile kaynaştırıcı özelliğinin katkısı ile güzel bir gece geçirip ardından altı ay sonraki EGPRN toplantısına değin günlük çalışma ortamlarına, ülkelerine dönmektedirler.

EGPRN toplantıları kıdemli ve kıdemsiz araştırmacıların ortak bir zeminde çekinme-

den rahatlıkla buluşabilmelerini sağlaması açısından Avrupa'da oldukça popülerdir. Buradan seçilen özetler yılda iki kez EJGP'te yayınlanmaktadır. EGPRN'in bir de son 40 yıldır düzenlediği araştırma kursları mevcuttur. Bu kursların uluslararası eğitimcilerin yer aldığı uzaktan eğitim ve yerinde eğitim karmaşık bir modeli üzerinde çalışılmakta ve yakında kullanıma açılması planlanmaktadır.

Bizler, aile hekimliği hayatımız boyunca bu kurumun toplantılarına katılmaktan çok zevk aldık ve farkında olmadan çok öğrendik, paylaştık. Sizlere de uluslararası ortama çıkmanız, her zaman yeni bir görgü ve ufuk aramanız, alt yapınızın aslında hiç bir eksiğinin olmadığını görüp fazlalıklarınızı nasıl başkaları için faydalı hale getirebilirsiniz diye kendinizi geliştirmeniz için en uygun mütevazi ve orijinal bilimsel ortam olan EGPRN'i, bizler yürekten tavsiye ederiz.

www.egprn.org